

Przedmiotowe zasady oceniania z języków obcych

Przedmiotowe zasady oceniania (PZO) uwzględniają:

1. Cele przedmiotowego oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Sposoby pomiaru osiągnięć edukacyjnych uczniów.
3. Zasady oceniania różnych form aktywności ucznia.
4. Zasady wystawiania śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.
5. Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana oceny rocznej.
6. Szczegółowe kryteria wymagań na poszczególne śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne
7. Szczegółowe cele edukacyjne zawarte w podstawie programowej z języka
8. Zasady organizacji nauki zdalnej
9. Dostosowanie PZO do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

1. Celem przedmiotowego oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów jest:

- **ocenianie bieżące** - dostarcza informacji o rozwoju ucznia, jego aktywności i osiągnięciach w zakresie języka angielskiego/niemieckiego w ciągu półrocza/roku, aby pomóc mu rozpoznać i zrozumieć jego mocne i słabe strony oraz dać wskazówki nad czym powinien więcej popracować; pomaga uczniowi w planowaniu pracy i rozwoju; motywuje ucznia do systematycznej pracy; rodzice/opiekuni prawni otrzymują informację o postępach dziecka, jego mocnych i słabych stronach, a także wskazówki, w jaki sposób dziecko powinno pracować by osiągnąć poprawę; daje nauczycielowi informację zwrotną na temat efektywności nauczania, właściwego doboru metod i form pracy, materiałów, itd.

- **ocenianie okresowe** - śródroczne/roczne jest wynikiem stopni uzyskanych przez ucznia w ciągu półrocza/roku za wszystkie formy sprawdzania wiedzy i umiejętności osiągnięte w danym półroczu/roku szkolnym (ocenianie bieżące, śródroczne i roczne klasyfikowanie uczniów odbywa się według skali przyjętej w szkole oraz warunków poprawiania oceny.

- formułowanie przez nauczyciela wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich uczniów i rodziców;

2.Sposoby pomiaru osiągnięć edukacyjnych uczniów.

Na ocenę śródroczną i roczną z języka angielskiego/niemieckiego składają się oceny różnych form aktywności ucznia.

Pomiar osiągnięć uczniów odbywa się za pomocą następujących narzędzi:

- odpowiedź ustną (min.2 w półroczu) – z ostatnich trzech lekcji lub wyznaczonej partii materiału,
- pisemny sprawdzian/test po zakończeniu każdego rozdziału,
- kartkówka – z trzech ostatnich lekcji lub wyznaczonego zakresu materiału (min. 3 w półroczu),
- obowiązkowe zadania domowe,
- praca na lekcji/aktywność, - praca projektowa lub inne dodatkowe zadania.

3. Zasady oceniania różnych form aktywności ucznia.

Przeprowadzane w szkole sprawdziany wiadomości i umiejętności punktowane są w odniesieniu do ustalonych kryteriów a punkty lub procenty można przeliczać na stopnie szkolne według skali:

1. ocena celująca	100%
2. ocena bardzo dobra	99% – 90%
3. ocena dobra	89% - 75%
4. ocena dostateczna	74% - 60%

5. ocena dopuszczająca 59% - 40%
6. ocena niedostateczna 39 % - 0%

- Uczeń może uzyskać „+” do odpowiedniej oceny określonej procentowo lub punktowo, jeżeli zdobywa maksymalną ilość punktów z pułapu lub może uzyskać „-” do odpowiedniej oceny, jeżeli zdobywa minimalną ilość punktów z pułapu z zastrzeżeniem - możliwość poszerzenia skali ocen znakami „+” i „-” dotyczy wyłącznie następujących ocen bieżących: *bardzo dobry, dobry, dostateczny*.

- Uczeń na lekcji ma *obowiązek posiadać zeszyt przedmiotowy, podręcznik oraz zeszyt ćwiczeń*, których brak jest traktowany jako nieprzygotowanie do lekcji.

- Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian powinien go napisać w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły. W przypadku dłuższej choroby uczeń ustala termin z nauczycielem.

- Testy są zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej i omówiony jest ich zakres oraz kryteria wymagań.

Poprawa każdej oceny *niższej niż bdb. odbywa się w ciągu 2. tygodni od rozdania prac*. W wypadku jednodniowej nieobecności uczeń jest zobowiązany do napisania tego sprawdzianu na najbliższej lekcji z tego przedmiotu. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania do zapowiedzianego testu.

- Praca niesamodzielna na sprawdzianie/kartkówce (tzw. ściąganie) skutkuje oceną niedostateczną i nie może być poprawiana.

- Kartkówki z poprzednich trzech lekcji nie muszą być zapowiadane. O pisaniu kartkówki przez ucznia w przypadku jego nieobecności decyduje nauczyciel.

- Odpowiedzi ustne są niezapowiedzianą formą sprawdzenia wiadomości ucznia z nie więcej niż 3 ostatnich tematów. Uczeń może zostać odpytany przez nauczyciela na każdych zajęciach edukacyjnych. Po zakończeniu każdego rozdziału, na lekcji powtórzeniowej uczeń zostaje odpytany z materiału zawartego w danym rozdziale, nie może wówczas zgłosić nieprzygotowania.

- Nieprzygotowanie do zajęć powinno zostać zgłoszone na początku lekcji 2 razy (przy 2-godzinym przydziale godzin tygodniowo), 3 razy (przy 3,4-godzinym przydziale godzin) w ciągu semestru, bez wyciągania konsekwencji.

- Poprzez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się brak zadania domowego, zeszytu, podręcznika i zeszytu ćwiczeń.

- Uczeń ma obowiązek oddania pracy (zadania domowego) w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nieoddanie pracy w terminie jest podstawą do wystawienia bieżącej oceny niedostatecznej, poprawa oceny jest możliwa w wyjątkowych okolicznościach, po uzgodnieniu z nauczycielem.

- Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym powinny znajdować się zapisy, notatki, zapisy poleceń ustnych lub pisemnych prac domowych. Zeszyt powinien być prowadzony systematycznie. Uczeń w przypadku nieobecności w szkole powinien zeszyt uzupełnić.

- Nauczyciel ma 2 tygodnie czasu na sprawdzenie i ocenienie testu. Nauczyciel przechowuje sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczniów przez okres całego roku szkolnego.

- Nauczyciel informuje uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych w formie pisemnej o przewidywanej niedostatecznej ocenie śródrocznej i rocznej na miesiąc oraz o pozostałych ocenach na dwa tygodnie przed końcem I półrocza/roku.

4.Zasady wystawiania śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.

- Ocenę klasyfikacyjną śródroczną ustala się na podstawie ocen bieżących z I okresu, a klasyfikacyjną roczną na podstawie oceny śródrocznej i ocen bieżących z II okresu.

- Przy ustalaniu śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć nauczyciel bierze pod uwagę oceny uzyskane przez ucznia z poszczególnych form aktywności w następującej kolejności:

- a) sprawdziany/testy pisane w klasie,
- b) odpowiedzi ustne, kartkówki,
- c) praca na lekcji, rozwiązywanie problemów, uzasadnianie, wnioskowanie,
- d) czytanie, prace projektowe,
- e) zadania domowe, prace dodatkowe, udział w konkursach,
- f) prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
- g) przygotowanie do zajęć.

- Przed zakończeniem klasyfikacji śródrocznej i rocznej nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych z wyjątkiem trybu uzyskania śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana.

5. Kryteria ocen semestralnych / końcoworocznych

OCENA CELUĄCA

- uczeń swoją wiedzę i umiejętnościami w sposób ewidentny wykracza poza program nauczania,
- potrafi przetłumaczyć tekst o bardzo wysokim stopniu trudności korzystając ze słownika,
- wykonuje dodatkowe prace pisemne (tłumaczenia tekstów, np. piosenek, wierszy itp.),
- wykazuje autentyczne zainteresowanie przedmiotem, np. poprzez uczestnictwo w dodatkowych zajęciach z tego przedmiotu, udział w konkursach itp;

OCENA BARDZO DOBRA:

- uczeń opanował wiedzę w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności w ramach przewidzianego programu nauczania,
 - potrafi zastosować nowe wiadomości i umiejętności w sposób poprawny,
 - potrafi bez pomocy nauczyciela poprawnie budować zdania, przetłumaczyć tekst, wykonać ćwiczenia,
 - zna poprawną pisownię nowego słownictwa (pisanie ze słuchu),
 - samodzielnie tworzy zaawansowane i skomplikowane konstrukcje w mowie i piśmie,
 - stosuje szeroki zakres słownictwa odpowiedni do zadania,
 - potrafi mówić spójnie i bez wahania popełniając niewiele błędów,–
- w pełni potrafi zrozumieć kluczowe informacje w różnorodnych tekstach i rozmowach;

OCENA DOBRA:

- uczeń w dużym stopniu opanował wiadomości i umiejętności przekazywane na zajęciach,
- zna poprawną pisownię wyrazów lub w razie konieczności potrafi skorzystać ze słownika dwujęzycznego,
- potrafi przetłumaczyć i czytać teksty w obcym języku bez wydatnej pomocy nauczyciela,
- samodzielnie tworzy proste konstrukcje w mowie,
- samodzielnie tworzy logiczne spójne, bogate i różnorodne gramatycznie i leksykalnie wypowiedzi na określony temat popełniając niekiedy zauważalne błędy,
- potrafi zrozumieć większość kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach;

OCENA DOSTATECZNA

- * Wymagania takie jak na ocenę dopuszczającą i ponadto:
- uczeń opanował wiadomości i umiejętności określone programem w zakresie, który jest niezbędny do dalszego kształcenia,
- samodzielnie tworzy proste konstrukcje gramatyczne do poznanej reguły w oparciu o poznane przykłady,
- potrafi odtworzyć z pamięci proste przykłady w mowie,

- samodzielnie tworzy krótkie, logicznie spójne wypowiedzi na określony temat z zauważalnymi błędami zarówno w mowie jak i w piśmie,
- potrafi zrozumieć selektywnie potrzebne informacje w rozmowach i tekstach czytanych,
- potrafi z pomocą nauczyciela przetłumaczyć tekst, wykonać ćwiczenia i czytać w obcym języku;

OCENA DOPUSZCZAJĄCA:

- uczeń ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela uczeń wykonuje ćwiczenia o niewielkim stopniu trudności,
- zna reguły gramatyczne i potrafi podać po trzy przykłady podane uprzednio na lekcjach,
- zna podstawowe słownictwo z materiału przerobionego na lekcjach, czasami niepoprawnie używa słownictwa koniecznego w codziennej komunikacji,
- potrafi budować niespójne zdania,
- na miarę możliwości bierze aktywny udział w lekcjach, regularnie odrabia zadania domowe;

***7.Szczegółowe cele edukacyjne zawarte w podstawie programowej z języka obcego.**

8. Zasady oceniania monitorowania postępów, weryfikacji wiedzy i umiejętności ucznia z języków obcych - nauczanie zdalne

Kanałami komunikacji uczeń-nauczyciel będą:

- Dziennik elektroniczny (jest to również kanał informacji nauczyciel-rodzic)
- Komunikator Messenger (grupy klasowe, kontakty indywidualne z poszczególnymi uczniami)
- Platforma eDesk
- Platforma Classroom
- Meet-narzędzie do wideokonferencji

- a. Nauczyciele mają obowiązek monitorowania postępów uczniów w nauce zdalnej.
- b. Nauczyciel określa sposób sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz decyduje, które zadanie będzie podlegało ocenie.
- c. Monitorowanie i weryfikowanie wiedzy może być dokonywane za pomocą testów, quizów, poleceń, prac umieszczonych platformie edukacyjnej google classroom lub w postaci samodzielnej, udokumentowanej w sposób określony przez nauczyciela pracy w domu, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości psychofizycznych uczniów, poziomu kompetencji informatycznych oraz dostępności posiadanego sprzętu służącego komunikowaniu.
- d. Nauczyciel może wymagać od uczniów wykonania określonych poleceń, zadań, prac, projektów umieszczonych w Internecie, np. na platformie edukacyjnej, lub poprosić o samodzielne wykonanie pracy w domu i udokumentowanie jej np. w postaci zdjęcia przesłanego drogą elektroniczną (mail szkolny lub google classroom). Nauczyciele języków obcych mogą korzystać, w celu uatrakcyjnienia zajęć z wielu platform edukacyjnych np.: learnigapps, quizlet, quizizz, wordwall, genially, youtube, Schubert Verlag, Goethe Institut, DeUD deutschunddeutsch, oraz platform przygotowanych przez wydawnictwa.
- e. Wszystkie prace, które nauczyciel zlecił uczniom jako obowiązkowe, podlegają ocenie. Nie oznacza to jednak, że ocena musi być wyrażona stopniem.
- f. Uczeń ma możliwość poprawienia ocen otrzymanych za zadania wykonywane w czasie zdalnego nauczania w sposób i w terminie ustalonym przez nauczyciela. Zasady poprawy oceny, tym oceny z testu sprawdzającego są opisane w Statucie Szkoły.
- g. Informacja na temat przeprowadzania testów sprawdzających wiedzę powinna być umieszczona odpowiednio wcześniej. Należy określić datę i godzinę rozpoczęcia testu oraz przewidywany czas na jego wykonanie.
- h. Uczeń, który nie weźmie udziału w teście sprawdzającym wiedzę (kartkówka, sprawdzian), jest zobowiązany do napisania testu w terminie dodatkowym, ustalonym przez nauczyciela.

i. Oceny uzyskane podczas nauczania zdalnego są dostępne w e-dzienniku. W przypadku zadań na platformie MyEnglishLab uczniowie otrzymują informację zwrotną natychmiast po wykonaniu zadania i przesłania go do nauczyciela (w przypadku tej platformy uczniowie mają dwa „podejścia” do zadania, zanim prześlą je nauczycielowi, mogą zatem skorygować swoje błędy. Nie dotyczy to testów i kartkówek.

II. Szczegółowe warunki oceniania wynikające ze specyfiki nauczania na odległość

- a. Podczas oceniania pracy zdalnej uczniów nauczyciele uwzględniają ich możliwości psychofizyczne do rozwiązywania określonych zadań w wersji elektronicznej.
- b. Jeżeli uczeń nie przekaże wykonanej pracy w ustalonym przez nauczyciela terminie, otrzymuje wpis w dzienniku bz z odpowiednim opisem.
- c. Jeżeli nauczyciel ma pewność i dowody na nie samodzielnie wykonaną pracę, uczeń otrzymuje za to zadanie ocenę niedostateczną.
- d. Nauczyciele w pracy zdalnej mają obowiązek udzielenia dokładnych wskazówek technicznych, w jaki sposób zadanie z wykorzystaniem narzędzi informatycznych powinno zostać wykonane.
- e. Nauczyciele w pracy zdalnej wskazują dokładny czas i ostateczny termin wykonania zadania, określając jednocześnie warunki ewentualnej poprawy, jeśli zadanie nie zostało wykonane w sposób prawidłowy lub zawiera błędy. W przypadku platformy MyEnglishLab wykonanie zadania po określonej dacie jest niemożliwe. System automatycznie zamyka dostęp do zadań i zaznacza je jako niezaliczone i ocenia na ocenę niedostateczną. Z uwagi na fakt, że z uwagi na ograniczenia sprzętowe (np. większa ilość rodzeństwa korzysta z jednego komputera, itp.) zadania nie będą zadawane z „dnia na dzień”. Uczeń otrzyma minimum 2-3 dni na ich wykonanie.
- f. W czasie pracy zdalnej nauczyciele ustalają oceny bieżące za wykonywane zadania, w szczególności za: pracę domową (prace pisemne, karty pracy, zdjęcie wykonanej pracy, nagranie itp.), wypracowanie, udział i aktywność w lekcjach online, inne prace, np.: referaty, prezentacje, projekty itp., rozwiązywanie testów, quizów, rebusów językowych i gramatycznych itp.,(quizzz, kahoot, etc), odpowiedź ustną, wykonywanie zadań sprawdzających rozumienie tekstu czytanego lub słuchanego, aktywność podczas lekcji online.
- g. Uczniowie przesyłają odpowiedzi w sposób określony przez nauczyciela (google classroom lub mail służbowy nauczyciela.)
- h. Na ocenę osiągnięć ucznia z danego przedmiotu nie mogą mieć wpływu czynniki związane z ograniczonym dostępem do Internetu. Wszystkie takie sytuacje będą rozwiązywane indywidualnie.
- i. Jeżeli uczeń, z przyczyn od niego niezależnych, nie będzie mógł na czas przesłać zadania powinien skontaktować się z nauczycielem (dziennik, messenger, mail, telefon) i ustalić nowy termin i/lub formę zaliczenia.
- j. Podczas udostępniania treści i zadań do samodzielnego wykonania przez uczniów będzie podana informacja, do kiedy zadanie powinno zostać odesłane. Termin może zostać wydłużony na prośbę ucznia (gdy np. nastąpiły problemy techniczne).
- k. Przy ocenianiu kartkówek, sprawdzianów, wypowiedzi ustnych obowiązują takie same wymagania i progi, określone w WO i PZO. Ze względu na zmianę specyfiki pracy zmniejszeniu może ulec ilość sprawdzianów (form obejmujących większy zakres materiału). Forma ta może zostać zastąpiona krótszymi.

9. Dostosowanie wymagań edukacyjnych na lekcjach języków obcych, do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów

Każdy uczeń, który posiada opinię Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej lub orzeczenie o dysfunkcjach, jest oceniany zgodnie z indywidualnymi zaleceniami.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę:

- indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia
- wysiłek wkładany przez ucznia w pracę
- zainteresowanie przedmiotem,
- zaangażowanie ucznia na zajęciach.

W ocenianiu uczniów z dysfunkcjami uwzględnione zostają zalecenia PPP:

- wydłużenie czasu wykonywania ćwiczeń, pisania sprawdzianów, kartkówek itp.,
- możliwość rozbicia zadań na prostsze i ocenianie ich etapami,
- podczas odpowiedzi ustnej zadawanie większej liczby pytań dodatkowych, zamiast jednego złożonego
- prace pisemne oceniane są według punktacji dostosowanej do możliwości ucznia,
- w stosunku do wszystkich uczniów z dysfunkcjami stosowane są zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Dostosowanie wymagań z języków obcych, adekwatne do symptomów zaburzeń.

Objawy zaburzeń funkcji słuchowo-językowych oraz wzrokowo-przestrzennych, integracji percepcyjno- motorycznej i lateralizacji:	Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych
---	---

Objawy zaburzeń funkcji słuchowo-językowych: - trudności w opanowaniu techniki czytania tj.: czytanie z użyciem polskiej wymowy poszczególnych liter i dźwięków, przekręcanie wyrazów, domyślanie się, wolne lub nierówne tempo, pauzy, niezwracanie uwagi na interpunkcję - niepełne rozumienie treści tekstów i poleceń - uboższe słownictwo - trudności w pisaniu, szczególnie ze słuchu, liczne błędy - błędy w zapisywaniu wyrazów o tej samej wymowie a różnej pisowni lub o tej samej pisowni a różnej wymowie - opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab - błędy gramatyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych - trudności w formułowaniu wypowiedzi pisemnych na określony temat - trudności w uczeniu się ze słuchu na lekcji	- nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywać wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich sprawdzać technikę czytania - dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu - jeśli to możliwe - sprawdziany i kartkówki przygotowywać w formie testów - uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu
---	--

Objawy zaburzeń funkcji wzrokowo-przestrzennych, integracji percepcyjno-motorycznej i lateralizacji: - trudności z zapamiętaniem liter alfabetu, mylenie liter podobnych kształtem - mylenie liter zbliżonych kształtem lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m - opuszczanie drobnych elementów graficznych liter / kropki, kreski/ - błędy w przepisywaniu i pisaniu z pamięci - nieprawidłowe trzymanie przyborów do pisania - wolne tempo pisania, męczliwość ręki - niekształtne litery, nieprawidłowe łączenia - obniżona czytelność pisma - nieumiejętność zagospodarowania przestrzeni kartki	- dać uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci - błędów nie omawiać wobec całej klasy - w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) - pomagać w doborze odpowiednich wyrażen i zwrotów - nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w pracach pisemnych - dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek - w przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie - pozwalać na wykonywanie prac na komputerze - usprawniać zaburzone funkcje - zajęcia korekcyjno- kompensacyjne - - -
--	--

-

Dostosowanie wymagań z języków obcych dla uczniów z inteligencją niższą niż przeciętna

<u>Symptomy trudności w zakresie języka obcego w przypadku inteligencji niższej niż przeciętna</u> -	<u>Dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów</u>
---	---

słabe oceny pomimo starań i wysiłków ucznia, - trudności w czytaniu i pisaniu (trudności z kojarzeniem określonych dźwięków) z odpowiadającymi im symbolami (literami), - trudności w rozumieniu czytanych treści, - niski poziom rozwoju słowno – pojęciowego (odpowiada wcześniejszej fazie rozwoju), - ubogie słownictwo, wadliwa struktura gramatyczna wypowiedzi ustnych i pisemnych, - słabsza sprawność manualna (rysunki, pismo mają niski poziom graficzny – odpowiadają wcześniejszej fazie rozwoju), - słaba umiejętność stosowania konwencjonalnych sposobów zapamiętywania, - duże problemy z przywoływaniem z pamięci odległych partii materiału (słaba pamięć długotrwała, operacyjna), - trudności z selekcją i wychwyceniem myśli przewodniej w długich tekstach, - wolne tempo procesów umysłowych i działania, - problemy z zapamiętaniem nowego słownictwa mimo wielokrotnych powtórek i ćwiczeń utrwalających.	- zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań - dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej) - wydłużanie czasu na odpowiedź, - wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje, ruchomy alfabet, - odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego - formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady - częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień - należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach - dyktanda przeprowadzać indywidualnie w wolniejszym tempie, gdyż dzieci te często nie nadążają za klasą - potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału. -zmniejszanie ilości słówek do zapamiętania, -pozostawianie większej ilości czasu na ich przyswojenie, -odpytywanie po uprzedzeniu, kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany, -wymagania w wypowiedzianiu się na określony temat ograniczyć do kilku krótkich, prostych zdań na dany temat.
--	---

Dostosowanie wymagań z języków obcych dla uczniów słabowidzących

<u>Symptomy trudności</u>	<u>Dostosowania wymagań edukacyjnych</u>
• mylenie liter o podobnych kształtach • mylenie wyrazów o podobnej strukturze • przestawianie liter • nieprawidłowa technika czytania • brak rozumienia tekstu w całości • wolniejsze tempo czytania związane z problemami w spostrzeganiu całego wyrazu, zdania. • problemy z rozumieniem tekstu (konieczność koncentracji na postrzeganiu kształtu poszczególnych liter) • możliwe trudności w pisaniu z uwagi na obniżoną sprawność spostrzegania i zakłóconą koordynację wzrokowo – ruchową. • możliwe popełnianie wielu błędów: przestawianie, mylenie, opuszczanie liter, błędy ortograficzne, złe rozplanowanie stron w zeszytach.	• właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odblaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność) • udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej • podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska • zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań) • umożliwienie dziecku korzystania z nagrań tekstów • wyróżnienie ważnych treści za pomocą markera, • ograniczenie ilości materiałów do czytania, • zapewnienie czasu na wypoczynek oczu i wydłużenie czasu przeznaczonego na pracę z tekstem, • umożliwienie pracy z użyciem sprzętu wspomagającego widzenie np. laptop, lupa, • zapewnienie odpowiedniego oświetlenia w miejscu pracy, • przewaga odpowiedzi ustnych nad pisemnymi.

Dostosowanie wymagań z języków obcych dla uczniów słabosłyszących

<u>Symptomy trudności</u>	<u>Dostosowania wymagań edukacyjnych</u>
----------------------------------	---

• dziecko sprawia wrażenie nie uważającego lub śniącego na jawie, może nie słyszeć instrukcji nauczyciela • jest niechętnie angażowaniu się w działania klasowe, obawia się porażki, ponieważ ma kłopoty z rozumieniem • może reagować niewłaściwie w sytuacjach zabawowych (nie rozumie zasad gry lub intencji innych osób) • reaguje nietypowo na ustne instrukcje • może mieć zaburzenia mowy, mały zasób słów i pojęć • słabo czyta • zamienia i gubi litery, pomija części wyrazów, myli końcówki – co powoduje zmianę treści znaczenia wyrazów, czasem pisze bezsensowne zlepki liter – w przypadku niezrozumienia ich znaczenia • duże trudności sprawia dziecku poprawna pisownia, opanowanie gramatyki, składni i ćwiczenia stylistyczne • nie jest ono w stanie samodzielnie czytać i zrozumieć treści dłuższych tekstów w podręczniku	• zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1,5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust. Należy też, umożliwić dziecku odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi. Uczeń siedzi blisko odtwarzacza. W miarę możliwości uczeń ma okazję dodatkowego odsłuchu. Nauczyciel utrzymuje kontakt wzrokowy z uczniem oraz wyraźniej i głośniejszy artykułuje polecenia/pytania. W razie potrzeby nauczyciel powtarza swoją wypowiedź. • nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia dziecku odczytywanie mowy z jego ust • należy mówić do dziecka wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji • trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami, to utrudnia dziecku rozumienie poleceń nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów, powoduje też większe zmęczenie. Takie zakłócenia stanowią również problem dla uczniów z aparatami słuchowymi, ponieważ są wzmacniane przez aparat • nauczyciel winien upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszające. W przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając prostego, znanego dziecku słownictwa. Można też wskazać jak to polecenie wykonuje jego kolega siedzący w ławce
--	--

Dostosowanie wymagań z języków obcych dla uczniów z dysleksją rozwojową

<u>Symptomy trudności</u>	<u>Dostosowania wymagań edukacyjnych</u>
----------------------------------	---

• trudności w opanowaniu techniki czytania tj.: głoskowanie, sylabizowanie, przekręcanie wyrazów, domyślanie się, wolne lub nierówne tempo, pauzy, nie zwracanie uwagi na interpunkcję • niepełne rozumienie treści tekstów i poleceń, uboższe słownictwo • trudności w pisaniu, szczególnie ze słuchu, liczne błędy • opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab • błędy gramatyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych • trudności w formułowaniu wypowiedzi pisemnych na określony temat • trudności w uczeniu się ze słuchu na lekcji, korzystaniu z wykładów, zapamiętywaniu, rozumieniu poleceń złożonych, instrukcji • trudności z zapamiętaniem liter alfabetu, mylenie liter podobnych kształtem, mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m • opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/ • błędy w przepisywaniu i pisaniu z pamięci • nieprawidłowe trzymanie przyborów do pisania • wolne tempo pisania, męczliwość ręki • niekształtne litery, nieprawidłowe łączenia - obniżona czytelność pisma • nieumiejętność zagospodarowania przestrzeni kartki	• nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywać wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich sprawdzać technikę czytania • dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu • starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów • uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu • dać uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci • dyktanda sprawdzające można organizować indywidualnie • błędów nie omawiać wobec całej klasy • w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) • nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w pracach pisemnych • podać uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (treść, styl, gramatyka, bogactwo językowe, kompozycja itd.) • podczas prezentacji materiału zestawiać zjawiska gramatyczne języka polskiego ze zjawiskami gramatycznymi charakterystycznymi dla języka obcego, • podczas odczytu tekstu przez nauczyciela pozwalać na korzystanie z podręcznika przez ucznia, • w przypadku ucznia z dysgrafią – akceptowanie pisma drukowanego, pisma na komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań, referatów).
--	---

	• dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek• przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie• pozwalać na wykonywanie prac na komputerze• usprawniać zaburzone funkcje - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne

Zespół Aspergera

-

· skłonność powracania do sztywnych, stereotypowych zachowań · brak elastyczności poznawczej · trudności w myśleniu i działaniu perspektywicznym · trudności w rozumieniu i odpowiadaniu na społeczne/emocjonalne sygnały · trudności w rozumieniu sensu · zaburzenia komunikacji pragmatycznej · problemy z uwagą · obniżenie poziomu umiejętności w sytuacjach stresujących · nieprawidłowe przetwarzanie bodźców sensorycznych (nadwrażliwość dotykowa, zapachowa, słuchowa) · problemy z samodzielnym dokończeniem zadania · brak inicjatywy (gdy pozostawi się ich samym sobie mają tendencję do stereotypowego powtarzania czynności) · trudności w zastosowaniu tego, czego nauczyły w jednej sytuacji do innej sytuacji · łatwość zapamiętywania wzrokowego · trudności z formułowaniem dłuższych wypowiedzi ustnych · łatwiej jest im przekazać informacje w formie pisemnej (dotyczy części uczniów z zespołem Aspergera) · kłopoty z małą motoryką · kłopoty z wyobraźnią	· omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej) · systematyczne przywoływanie uwagi i kontaktu wzrokowego · stosowanie prostych, jasnych komunikatów bezpośrednio do ucznia · ustalenie systemu nagradzania za właściwe zachowanie i aktywność na lekcji i konsekwentnie jego wdrażanie i przestrzeganie · wydłużenie lub ustalenie określonego czasu pracy (odliczanie upływu czasu na wykonanie zadania) · przygotowanie ucznia do wszelkich zmian w otoczeniu i rozkładzie dnia, · utrzymywanie systematycznych kontaktów z rodzicami ucznia, · zachęcanie do nawiązywania kontaktów z rówieśnikami · dbanie o optymalną pozycję ucznia autystycznego w klasie · nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi
--	--

Niepelnosprawność ruchowa, w tym mózgowe porażenie dziecięce

- niekiedy upośledzeniu ulega również sprawność intelektualna oraz funkcjonowanie analizatorów zmysłów (rozwój poznawczy dzieci wiąże się nieodłącznie z aktywnością i samodzielnym zdobywaniem doświadczeń, których uczniowie z niepełnosprawnością ruchową są w dużej mierze pozbawieni)
- ograniczenia w pamięci ruchowej, nieumiejętność odtworzenia zaprezentowanego ruchu czy nawet całej sekwencji ruchowej
- zaburzenia w orientacji w schemacie własnego ciała, a tym samym w schemacie ciała innej osoby, orientacji przestrzennej oraz orientacji na kartce papieru
- często ograniczona jest również motoryka aparatu artykulacyjnego
- mogą pojawić się zaburzenia spostrzegania na skutek uszkodzenia ruchomości gałek ocznych oraz trudności w przekraczaniu wzrokiem linii środkowej ciała
- mogą występować problemy z przyjęciem prawidłowej pozycji ciała w trakcie siedzenia (zwłaszcza przez dłuższy czas w trakcie lekcji), co prowadzi do szybkiej i znacznej męczliwości, trudności w utrzymaniu wysokiego poziomu koncentracji uwagi czy dokonywaniu obserwacji doświadczeń prezentowanych na zajęciach
- duże problemy sprawia wodzenie wzrokiem, co ma ogromny wpływ na opanowanie umiejętności czytania (a w połączeniu z zaburzeniami motoryki małej – również pisanie) czy dokonywania operacji pod kontrolą wzroku
- występowanie synkinezji (czyli współruchów) powoduje dodatkowe i niepotrzebne zużycie energii, a także znacząco wydłuża czas wykonywania danej czynności
- Problemy edukacyjne u uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w okresie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej mogą zaostrzyć się lub wykształcić na skutek specyficznych doświadczeń: słaba koncentracja uwagi, dysharmonia rozwoju, nadpobudliwość, męczliwość, bierność, niekiedy zachowania agresywne i buntownicze, niska lub zbyt wysoka (nieadekwatną) samoocenę, trudności w relacjach społecznych, zaburzenia komunikacyjne, obniżenie nastroju czy występowanie lęków o własne zdrowie i przyszłość

- dostosować otoczenie w taki sposób, aby uczeń mógł się samodzielnie poruszać
- dostosować i zmodyfikować pomoce szkolne tak, by uczeń z niepełnosprawnością ruchową mógł z nich w pełni korzystać
- dostosować miejsce pracy, tak aby mógł przyjąć prawidłową pozycję siedzącą, zwłaszcza przez dłuższy czas, bez zmęczenia
- dostosować podręczniki i zeszyty ćwiczeń tak, by uczeń mający trudności z czytaniem, kontrolowaniem wykonywanych czynności oraz prowadzeniem obserwacji mógł dać sobie (w miarę samodzielnie) radę
- umożliwiać uczniowi pełnej komunikacji (zwłaszcza, gdy dziecko jest niemówiące, lub jego mowa jest znacznie zniekształcona)
- większe niż standardowe użycie w edukacji środków informatycznych
- rozwijanie zainteresowań ucznia i umożliwienie mu samodzielnego zdobywania doświadczeń;
- zachęcanie ucznia do podejmowania częstych interakcji społecznych i zawierania przyjaźni; rozbudzanie chęci eksperymentowania w otoczeniu zewnętrznym
- dawanie okazji do wykazywania się samodzielnością
- zwiększanie (a niekiedy zmienianie) motywacji do nauki i terapii
- uczenie umiejętności właściwej regulacji emocjonalnej
- wzmacnianie samooceny ucznia;
- zapewnianie uczniowi dostępu do szerokiej sieci wsparcia społecznego w szkole, środowisku domowym i rówieśniczym
- nie krytykowanie, nie ocenianie negatywne wobec klasy
- korzystanie z pomocy nauczyciela wspomagającego przy odczytywaniu poleceń i tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi

Diagnoza dysleksji nie daje możliwości obniżenia wymagań.

Dysortografia - podczas oceny prac pisemnych - nie uwzględniać poprawności ortograficznej lub oceniać ją opisowo. Oceniać odrębnie merytoryczną stronę pracy i odrębnie poprawność pisowni, nie uwzględniając tej drugiej oceny w ostatecznej klasyfikacji.

Dysgrafia - wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na komputerze. Nie należy również oceniać estetyki pisma, np. w zeszytach. Jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną

Uczeń z chorobą przewlekłą

- w przypadku zwiększonej absencji umożliwienie pisania sprawdzianów w dodatkowych terminach,
- wykorzystanie okresów lepszego stanu zdrowia do pozyskania ocen z odpowiedzi ustnych,
- zapewnienie spokojnej atmosfery pracy z uwzględnieniem problemów wynikających z choroby.

Uczeń zdolny

- udział w fakultetach,
- przygotowanie do konkursów i olimpiad,
- dostarczenie dodatkowych materiałów do pracy własnej
- udział w wymianie i warsztatach językowych.

Uczeń w sytuacji kryzysowej / traumatycznej

- stworzenie przyjaznej spokojnej atmosfery
- uwzględnienie problemów ucznia w odniesieniu do zachowania na lekcji
- ewentualne zapewnienie dodatkowych terminów prac pisemnych i odpowiedzi
- unikanie krępujących, osobistych pytań wynikających z tematu lekcji.

Uczeń z ADHD

- zwiększona tolerancja na nietypowe zachowania podczas lekcji,
- aktywizowanie ucznia podczas zajęć-zapewnienie odpowiedniego (szybkiego) tempa pracy i zróżnicowanie zadań,
- nie dyskwalifikować ucznia za pierwszą złą odpowiedź
- wymagać od ucznia większej koncentracji,
- posadzenie ucznia z ADHD z uczniem spokojnym z dala od okna.

Uczeń niepełnosprawny ruchowo w tym z afazją:

- ułatwienie korzystania ze sprzętu medycznego (kule, wózek inwalidzki) oraz pomocy naukowych takich jak laptop,
- test wyboru (pytania zamknięte),
- wydłużenie czasu wypowiedzi pisemnej,
- podczas pisania zmniejszenie ilości tekstu,
- ocenianie treści wypowiedzi pisemnej, a nie estetykę pisma
- przewaga formy ustnej nad pisemną (jeśli uczeń nie ma afazji),

przy afazji:

- tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych,
- uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi.